

ΓΡΑΠΤΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΙΟΥΝΙΟΥ 2010**ΘΕΜΑ :** Νέα Ελληνικά**ΒΑΘΜΟΣ:** **ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ :** 9/6/2010**ΤΑΞΗ :** Β' **ΧΡΟΝΟΣ :** 2 ΩΡΕΣ (8.00 – 10.00)**ΣΕΛΙΔΕΣ:**9**ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:**..... **ΤΜΗΜΑ :** **ΑΡ.:**

Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από τρία μέρη. Να απαντήσετε σ' όλα τα μέρη και σε όλα τα ερωτήματα.

ΜΕΡΟΣ Α': ΓΛΩΣΣΑ**(ΜΟΝΑΔΕΣ 6)****[Μιλάμε για τη φιλία]**

[Πέντε έφηβοι μιλούν για τη φιλία. Το απόσπασμα που ακολουθεί συντέθηκε από την απομαγνητοφωνημένη συζήτηση τους.]

... Η Ζωή φάνηκε πιο «ανοιχτή» στην έννοια της φιλίας. Είπε:

- Διαφορετικά θα μιλήσεις σ' ένα φίλο σου και διαφορετικά θα του εμπιστευτείς πράγματα που δεν μπορείς να πεις στη μητέρα σου και στον πατέρα σου.
- Πιο εύκολα λες μυστικά στο φίλο σου απ' ό,τι στον αδερφό σου;
- Έχεις κάποια ανασφάλεια με τα αδέρφια σου. Στο φίλο σου μπορείς να πεις κάτι και να μείνει εκεί. Με τα αδέρφια, ίσως επειδή ζούμε καθημερινά στο ίδιο σπίτι, μπορεί να δημιουργηθούν κάποιες παρεξηγήσεις κι έτσι να βγει στη φόρα αυτό που τους εμπιστεύτηκες.

Αλλά η Πόπη διαφωνεί:

- Στη σημερινή εποχή η πραγματική φιλία κοντεύει να εξαφανιστεί.
- Αυτό το λες από προσωπική εμπειρία; Προδόθηκες από κάποιους φίλους σου;
- Όχι, δεν έχω προσωπικά προδοθεί. Αλλά ξέρω ότι γίνεται.
- Τι ζητάς από μια φίλη ή από ένα φίλο σου; Πώς φοβάσαι ότι μπορεί να σε προδώσει;
- Από ένα φίλο ζητάμε κατανόηση, βοήθεια, αγάπη. Κι αυτά φοβάμαι ότι σπάνια τα βρίσκεις σήμερα.

Η Βίκη συμφωνεί με τη Ζωή. Η δική της φίλη -έχει μια «κολλητή»- είναι το πρόσωπο που πιο πολύ εμπιστεύεται ότι θα κρατήσει τα μυστικά που θα της πει.

Η εμπιστοσύνη λοιπόν στην εχεμύθεια του άλλου φάνηκε να είναι κυρίαρχο στοιχείο επιλογής του φίλου.

- Όταν κανείς ψάχνει ένα φίλο, είπε ο Σταμάτης, ψάχνει να βρει κάποιον εχέμυθο και που θα τον καταλαβαίνει βέβαια. Αλλά κατά τη γνώμη μου, σ' αυτή την ηλικία προτιμότερο είναι να έχεις μια παρέα, μια μεγάλη παρέα, πέντε δέκα παιδιά, που να μην είστε τόσο ανοιχτοί, όπως μ' ένα φίλο, και να κρατάτε τις αποστάσεις.
- Και μ' αυτή την παρέα τι κάνετε; Τι ενώνει την παρέα;
- Δεν μπορεί να έχεις το ίδιο στενή σχέση με τους φίλους και με την παρέα, είπε η Ζωή. Στενή φιλία θα έχεις με ένα πρόσωπο, δύο έστω. Τους υπόλοιπους θα τους εκτιμάς, θα σ'

αρέσει η συντροφιά που κάνετε, αλλά δε θα είστε κολλητοί. Πρέπει οπωσδήποτε να τους εμπιστεύεσαι όλους. Η παρέα μου δίνει τη βεβαιότητα ότι κάποια παιδιά με συμπαθούνε, ότι μπορώ να συνεισφέρω σ' αυτά που ζητάνε.

- Ο παράγοντας εμπιστοσύνη ενώνει την παρέα, συμπληρώνει ο Σταμάτης.
Γι' αυτό πρέπει να διαλέγουμε με προσοχή την παρέα μας...

Μάνος Κοντολέων - Πόλυ Μηλιώρη, Η Β' Γυμνασίου πάει διακοπές, εκδ. Πατάκη, 1999

Ερωτήσεις:

Να απαντήσετε στην πιο κάτω ερώτηση, σύμφωνα με το κείμενο.

- 1) Όλα τα παιδιά έχουν την ίδια άποψη για τους φίλους; Τι τονίζει ο καθένας τους; (1 ΜΟΝΑΔΑ)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- 2) Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους υπογραμμισμένους όρους του κειμένου (όπου υπάρχει αντικείμενο, να διευκρινιστεί το είδος) (1 ΜΟΝΑΔΑ)

μυστικά:
στο φίλο:
η εμπιστοσύνη:
να τους εμπιστεύεσαι όλους:

- 2) Ξαναγράψτε τις φράσεις μεταφέροντας τα υπογραμμισμένα ρήματα στον Αόριστο και στο Στιγμιαίο Μέλλοντα. (1 ΜΟΝΑΔΑ)

α. Αρχίζω να καταλαβαίνω.

..... (Αόριστος)
..... (Στιγμιαίος Μέλλοντας)

β. Δημιουργώ δεσμούς.

..... (Αόριστος)
..... (Στιγμιαίος Μέλλοντας)

4) Στις πιο κάτω προτάσεις να τοποθετήσετε τα επίθετα των παρενθέσεων στον κατάλληλο τύπο. (1 ΜΟΝΑΔΑ)

α. Το (κακός, συγκριτικός βαθμός ,μονολεκτικά).....που μπορείς να κάνεις είναι να τον διώξεις.

β. Ήταν (καλός , απόλυτο υπερθετικό , μονολεκτικά)..... μαθητής , γι' αυτό και βραβεύτηκε.

γ. Ένα από τα (πλατύς , συγκριτικός βαθμός , μονολεκτικά) ποτάμια είναι ο Ρήνος.

δ. Ο Γιάννης έχει (πρακτικός , απόλυτος υπερθετικός , μονολεκτικά) μυαλό.

5) Να σχηματίσετε σύνθετες λέξεις με τα πιο κάτω συνθετικά: (1 ΜΟΝΑΔΑ)

δέντρο + καλλιέργεια

ένας + πλευρά

γη + γράφω

άλλη+ γλώσσα

Να διαβάσετε τα πιο κάτω κείμενα και να απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις.

Κείμενο 1 : «*Η ιστορία του δακτυλιδιού*», Γκ. Ε. Λέσινγκ

Κι οι τρεις τους ήταν καλοί, πειθαρχικοί
και δεν μπορούσε παρά εξίσου να τους αγαπά.

Μόνο πού και πού, όταν βρισκόταν μόνος του
με τον έναν τη μια, την άλλη με τον άλλο,
κι οι άλλοι δυο γιοι του δε βρίσκονταν μαζί
τα λόγια να ακούσουν της καρδιάς του,
τότε τον ένα έκρινε άξιο του δακτυλιδιού,
τότε τον άλλο.

Κι έτσι αυτή της αγάπης η αδυναμία τον έκανε
στον καθένα από τους τρεις το δαχτυλίδι να υποσχεθεί.

Κι έτσι περνούσε ο καιρός.

Μόνο που ήλθε κάποτε ο θάνατος κοντά,
και ο καλός γονιός βρέθηκε στα στενά.

Τι να κάνει; Στέλνει μυστικά σ' έναν τεχνίτη,
και του παραγγέλνει με δείγμα το δαχτυλίδι
δυο άλλα που να μοιάζουνε να φτιάξει,
να μη νοιαστεί για έξοδα και κόπο.

ΕΡΩΤΗΣΗ:

1. Η ιστορία που αφηγείται ο Νάθαν στο σουλτάνο είναι αλληγορική. Τι συμβολίζουν, κατά τη γνώμη σας, το δαχτυλίδι, ο κάτοχος του δακτυλιδιού και οι τρεις γιοι του; (1 ΜΟΝΑΔΑ)

.....

.....

.....

.....

.....

Κείμενο 1 : Το δημοτικό τραγούδι της ξενιτιάς, *επιμέλεια G.Saunier, Ερμής*

Θέλω να πα στην ξενιτιά

Θέλω να πα στην ξενιτιά να κάμω τριάντα ημέρες

και η ξενιτιά με γέλασε και κάνω τριάντα χρόνους.

Περικαλώ σε, ξενιτιά, αρρώστια μη μου δώσεις.

Η αρρώστια θέλει πάπλωμα, θέλει παχύ στρωσίδι,

θέλει μανούλας γόνατα, θέλ' αδερφής αγκάλες,

θέλει πρώτες ξαδέρφισσες να κάθονται κοντά σου,

θέλει και σπίτι να είν' πλατύ, να στρώνει, να ξιστρώνει.

Όσο 'χει ο ξένος την υγεία, ούλοι τον αγαπάνε.

Μα 'ρθε καιρός κι αρρώστησε βαριά για να πεθάνει-

κι ο ξένος αναστέναξε και η γης αναταράχτη:

— Να είχα νερ' απ' τον τόπο μου και μήλ' απ' τη μηλιά μου,

σταφύλι ροδοστάφυλο απ' την κληματαριά μου.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:

1. Ποιο είναι το θέμα του πιο πάνω δημοτικού τραγουδιού και ποιο το κυρίαρχο συναίσθημα του ξενιτεμένου; (1 ΜΟΝΑΔΑ)

.....
.....
.....
.....

2. Ποια επιθυμία εκφράζει ο ξενιτεμένος, λίγο πριν πεθάνει; Σχολιάστε τη. (1 ΜΟΝΑΔΑ)

.....
.....
.....
.....

.....
.....

Κείμενο 3 : “Τα λουλούδια της Χιροσίμα”, Εντίτα Μόρρις

Και το είπε αυτό με τρεμουλιαστή φωνή. Φαίνεται αδύνατος σαν ένα φύλλο χαρτιού. Είμαι σίγουρη πως οι έξι αυτοί νέοι άνθρωπος δε ζυγίζουν όλοι μαζί περισσότερο απ' όσο τρεις φυσιολογικοί άντρες. Ωστόσο κάτω από την πίεση των επαναστατημένων αδένων τους, τα σώματα, σε ορισμένα σημεία, φουσκώνουν μ' έναν τρόπο τερατώδη. Με δυσκολία τολμώ να κοιτάξω το Φούμιο. Σε μια βδομάδα και λιγότερο, τα χέρια του αδυνάτισαν τρομερά, ενώ το κεφάλι του έγινε διπλάσιο σε όγκο. Με τα πρησμένα και σχισμένα του χείλη, με τα κατεστραμμένα του μάτια, το πρόσωπο του άντρα μου έγινε σαν μια τρομαχτική μάσκα. Όλο του το πρόσωπο μοιάζει σα να φωνάζει: «πονάω», «πονάω»!

Ο Σαμ-σαν δεν μπορεί να ξεκολλήσει τα μάτια του από τον άντρα μου. Εδώ και μια βδομάδα που έρχεται και βλέπει το Φούμιο στο νοσοκομείο, παρακολουθεί τις καταστρεπτικές εξελίξεις της αρρώστιας. Και κάθε φορά στέκεται ακίνητος μπρος στο κρεβάτι, με τα μάτια καρφωμένα πάνω σ' αυτό το αδιαπέραστο πρόσωπο.

Ύστερα από μια εβδομάδα το ψάρι βγάζει δυο κεφάλια, τέσσερα μάτια. Το ίδιο πράγμα μπορεί να συμβεί και στα ανθρώπινα βρέφη ή ακόμη και στα βρέφη που θα γεννήσουν τα βρέφη αυτά, αν η μητέρα έχει υποστεί ραδιενεργό επίδραση. Οι μεταλλαγές μπορούν, αφήνοντας ανέπαφη μια γενιά, να εμφανιστούν στην επόμενη. Τα πρόσωπα που έχουν υποστεί ραδιενεργό επίδραση δεν μπορούν να 'ναι σίγουρα ότι τα τρισέγγονα τους δε θα γεννηθούν σαν αυτά τα φοβερά ψάρια.

Κάθε φορά το νερό τινάζεται και ξαναπέφτει σε λεπτές σταγονίτσες και οι ομόκεντροι κύκλοι πλαταίνουν γύρω από το δίκτυ του. Κοντά στην όχθη διακρίνω ένα μπουκέτο λουλούδια που μένει σκαλωμένο ανάμεσα σε δυό πέτρες.

- Κοιτάξτε, λέει, βλέπω ένα μπουκέτο λουλούδια, όπως και την άλλη φορά. Είναι απίστευτο, αλλά θα 'λεγε κανείς πως το 'βαλαν εκεί επίτηδες.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:

1. Ποιες συνέπειες από την τρομαχτική έκρηξη της ατομικής βόμβας στη Χιροσίμα καταγράφονται στο απόσπασμα; (1 ΜΟΝΑΔΑ)

.....
.....
.....
.....

2. Τι συμβολίζουν τα λουλούδια της Οχάτσου για τους νεκρούς και για τους επιζώντες της Χιροσίμα; (1 ΜΟΝΑΔΑ)

.....
.....
.....
.....
.....

ΜΕΡΟΣ Δ΄

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ

(1 ΜΟΝΑΔΑ)

«Ο αφέντης Μπατίστας και τ΄ άλλα», Κώστα Μόντη

Η γνωριμία μου μαζί του άρχισε με τις ιστορίες της γιαγιάς. Όσο αχνά και άυλα θυμάμαι τη γιαγιά, τόσο ζωντανά παρέμειναν τα παραμύθια της, τα τραγούδια της και προπαντός οι ιστορίες της για την «αφέντη», τον παράξενο προπάππο της.

Το δωμάτιό της, ένα μικρό μετζανώγι, ήταν στην άκρη του στενόμακρου διάδρομου, εκεί που στρίβαμε να πάμε στα δικά μας δωμάτια.

Απ΄ τον καιρό που ξεκινάν οι αναμνήσεις μου, η γιαγιά έμενε μαζί μας. Τη νιώθαμε σαν αναπόσπαστο μέλος της οικογένειας κι ας στενοχωριόταν πως μας ήταν βάρος. Τόλεγε στον πατέρα κι ο πατέρας τη μάλωνε. Θαρρώ πως τα παιδιά προτιμούν τη γιαγιά και τον παππού να τους λεν ιστορίες και παραμύθια.

Κι ούτε που μπορούσε, η βροντερή «σημερινή» φωνή του πατέρα ν΄ αντιπαραβγεί τη σιγανή, τη λεπτή, την ψιθυριστή, τη ρυτιδωμένη, την «παρελθούσα» γλυκειά φωνούλα της γιαγιάς.

Αφού διαβάσετε τα πιο πάνω αποσπάσματα, να απαντήσετε στις πιο κάτω ερωτήσεις :

1. Η γιαγιά είναι ένα σημαντικό πρόσωπο για τον αφηγητή. Να σκιαγραφήσετε το χαρακτήρα της και να καταγράψετε τις συνήθειές της, μελετώντας τα πιο πάνω αποσπάσματα.

(0,5 ΜΟΝΑΔΑ)

.....
.....
.....
.....
.....

2. Ποια ιστορικά γεγονότα της Κύπρου ιστορούνται στο μυθιστόρημα (αναφορά σε δύο μόνο);

(0,5 ΜΟΝΑΔΑ)

.....
.....
.....
Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

.....
Γιώργος Ιωσηφίδης

ΟΙ ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ

Μαρία Παπαδοπούλου
Χαρίκλεια Παμπόρη
Αντώνης Πηλαβάκης
Στέλλα Νικολάου